

ಯಾವುದಾದರೂ ಉದ್ದಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ಇತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಎಂ.ಎ. ಎಕನಾಮಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದು. ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಬಂಧನಗಳು ಒಂಥರಾ ಇರಿಟೇಟಿಂಗ್. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಗುಣಗಳಿರುವುದಿಲ್ಲ. ನನಗೂ ಅಷ್ಟೇ...' ನಾನು ಡಾಕ್ಟರ್ ಅರುಂಧತಿ ಪಿಳ್ಳೆ ಕಡೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೇಳಿದ್ದೆ. 'ಹೌದು, ಈಗಿನ ಜನರೇಶನ್‌ಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಇಂಟರೆಸ್ಟ್ ಇಲ್ಲ' ಎಂದು ಅರುಂಧತಿ ಮಾತು ಸೇರಿಸಿದ್ದಳು. 'ಆದರೂ ಪವರ್ ಇರೋದೆ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರಿಗಳಲ್ಲಿ. ಬ್ಯುರೋಕ್ರಸಿ ಇದೆಯಲ್ಲ... ಅದೇ ನಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ನಾಯಕರನ್ನೆಲ್ಲ ತನ್ನ ಕಮಿಷನ್‌ನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಗಿರಗಿರನೆ ತಿರುಗಿಸೋದು' ಮಾಧವನ್ ಪಿಳ್ಳೆ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಅವರ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಸತ್ಯವಿಲ್ಲದಿರಲಿಲ್ಲ.

ಊಟ ಮುಗಿದಿತ್ತು. ನನ್ನನ್ನು ಗೆಸ್ಟ್ ಹೌಸ್‌ವರೆಗೂ ಬಿಡಲು ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದರು ಭಗವಾನ್ ಕುಟ್ಟಿ. ಗೆಸ್ಟ್ ಹೌಸ್ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನಿಂತು 'ಒಂದು ವಿಷಯ' ಎಂದಿದ್ದ. 'ಏನು ಹೇಳಿ?' ಒಂದಿಷ್ಟು ಕುತೂಹಲದಿಂದಲೇ ಕೇಳಿದ್ದೆ. ಭಗವಾನ್ ಕುಟ್ಟಿಯ ಮಾತುಗಳೇ ಹಾಗೆ, ಸದಾ ಕುತೂಹಲ ಹುಟ್ಟಿಸುವಂತೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದವು.

'ನಿಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಲೀಡರ್ ಭಾಸ್ಕರ ರಾವ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದನಲ್ಲ ಮಾಧವನ್ ಪಿಳ್ಳೆ, ಅದು ಅರ್ಧ ಸತ್ಯ ಅರ್ಧ ಸುಳ್ಳು. ನಾನು ಇಪ್ಪತ್ತಾರು ವರ್ಷದ ಯುವಕನಾಗಿದ್ದೆ ಆಗ. ಬನಾರಸಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಇಲ್ಲಿದ್ದೆ ಸಂದರ್ಭ. ಪೊಲೀಸರು ಅವೊತ್ತು ಬಂದು ವಿಚಾರಿಸಿದಾಗ ಭಾಸ್ಕರ್ ರಾವ್ ಕರ್ನಾಟಕದಿಂದ ರಬ್ಬರ್ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಬಂದ ಕೂಲಿಕಾರನೆಂದು ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿದ್ದ ಮಾಧವನ್ ಪಿಳ್ಳೆ. ಪೊಲೀಸರು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಧವನ್ ಪಿಳ್ಳೆಗೆ ಎರಡು ಬಿಗಿದಿದ್ದರು. ಆಗ ಸತ್ಯ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಭಾಸ್ಕರ್ ರಾವ್‌ನನ್ನು ಪೊಲೀಸರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿಬಿಟ್ಟೆ. ಆಗಿನೂ ಮಾಧವನ್ ಪಿಳ್ಳೆ ಅಷ್ಟು ಹೆಸರು ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಭಾಸ್ಕರ್ ರಾವ್‌ನನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಅವರಪ್ಪ ಬಂದಾಗ ಕೆ.ಎಮ್. ನಯ್ಯಾರ್ ಜೊತೆ ಸೇರಿ ಓಡಾಡಿದ್ದು ನಿಜ. ಭಾಸ್ಕರ್ ರಾವ್ ಇಲ್ಲಿದ್ದ ತಿಂಗಳು ಪೂರ್ತಿ ನೋಡಿಕೊಂಡವನು ನಾನೇ. ಭಾಸ್ಕರ್ ರಾವ್ ನನಗಿಂತ ಚಿಕ್ಕವನಾಗಿದ್ದರೂ ತುಂಬಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಎಷ್ಟೋ ರಾತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಅದಾದ ಎರಡು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಜಾಗ ಖಾಲಿ ಮಾಡಿ ಮತ್ತೆ ಬನಾರಸಿಗೆ ಓಡಿ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಮನುಷ್ಯ ಎಂಥ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೂ ಪ್ರಾಣ ತೆಗೆಯುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಯಾರೂ ಹೋಗಬಾರದು. ಇವೊತ್ತು ಅವರ ನೆನಪಾಗಿ ಬೇಸರವಾಯಿತು.' ಭಗವಾನ್ ಕುಟ್ಟಿಯ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ನಿಜಕ್ಕೂ ಬೇಸರ ಮನೆಮಾಡಿತು.

(ಸಶೇಷ)

ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ

ಸೊಗಸಾದ ಆತ್ಮಕಥೆ

ಕೆನಾಡಿಗೆ ನಾರಾಯಣಿ ಅವರ 'ಮಹಾವೃಕ್ಷ' ಧಾರಾವಾಹಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತುಂಬಾ ಹಿಡಿಸಿತು. ವಿಭಿನ್ನ ಶೈಲಿ ಹಾಗೂ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಲೇಖಕರು ತುಂಬಾ ಸೊಗಸಾಗಿ ಮತ್ತು ಭಾವನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಒಂದು ವೃಕ್ಷದ ಕಥೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಥೆಯ ಹಂದರದಲ್ಲಿ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ದೊರೆಯಾದ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯರ ಹಾಗೂ ದಾಸ ಶ್ರೇಷ್ಠರು ಅದ ಪುರಂದರದಾಸರ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವು ತಿಳಿಯಿತು. ಈ ಮಹಾವೃಕ್ಷ ತನ್ನ ಒಡಲಲ್ಲಿ, ಮಡಿಲಲ್ಲಿ, ತನ್ನ ನೆಲೆನಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಾಗರಿಕತೆಯನ್ನೇ ರೂಪಿಸಿ ಪೊರೆದ ಕಥೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದುದಲ್ಲ. ಬಹುದಿನಗಳ ನಂತರ ಒಂದು ಆತ್ಮಕಥೆ, ಅದರಲ್ಲೂ ಮರದ ಆತ್ಮಕಥೆ ಓದಲಿಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಸಂತೋಷ.

—ಸೇತುರಾವ ಕುಲಕರ್ಣಿ

ಮಹಾಪ್ರಸ್ಥಾನಗೈದ ಮಹಾವೃಕ್ಷ

ಧಾರಾವಾಹಿ ಭಿನ್ನವಾಗಿತ್ತು, ಪ್ರತಿ ವಾರವೂ ಕುತೂಹಲ ಕೆರಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಮಾನವ ಮತ್ತು ಪ್ರಕೃತಿಯ ನಡುವಿನ ಸಂಘರ್ಷದ ಕಿಡಿ ರಾಜರ ಕಾಲದಿಂದ ಆರಂಭವಾಗಿ ಈಗಿನ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ಅವಧಿವರೆಗಿನ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯರು ಪರಿಸರದ ಮೇಲಿನ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಜ್ವಾಲೆಯಾಗಿ ಸುಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾದಂಬರಿಕಾರರು ನೈಜವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಥೆ ಓದುವಾಗ ಸಸ್ಯಗಳಿಗೆ ಜೀವ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಆತ್ಮವೂ ಇದ್ದಂತೆ ಭಾಸವಾಯಿತು. ಮಹಾವೃಕ್ಷದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಕೂತು ಅದರ ಆತ್ಮಚರಿತೆ ಕೇಳುವಾಗ, ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟದ ಕಾಡಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಅವಸಾನವಾಗುವ ಮರಗಳ ಚಿತ್ರಣ ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆ ಬಂತು. ಆತ್ಮ ಮರಗಳ ಮಾರಣಹೋಮ ಕಾಡಲ್ಲಿ, ಇತ್ತ ಆಮ್ಲಜನಕ ಸಿಗದೇ ಸಾಲು ಸಾಲು ಹಣಗಳ ರಾಶಿ ಸ್ಥಳಾನದಲ್ಲಿ. ಮಹಾಪ್ರಸ್ಥಾನಗೈದ ಮಹಾವೃಕ್ಷಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿ.

—ವಿದ್ಯಾ ಶೆಟ್ಟಿ, ಕುಂದಾಪುರ

ಅದ್ಭುತ ಕಲ್ಪನೆ

ವೃಕ್ಷವೊಂದನ್ನು ಕೇಂದ್ರವನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ನಿಸರ್ಗ, ಜೀವನೈಲಿ, ಮನುಷ್ಯ, ಇತಿಹಾಸ, ವರ್ತಮಾನ ಇವೇ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ವಿವಿಧ ಮುಖಗಳ ಹಲವು ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿರುವ ರೀತಿ ಅದ್ಭುತ ಕಲ್ಪನೆಯೇ ಸರಿ. ಓದುವ

ಭಾವಕೋಶವನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸುವಲ್ಲಿ ಲೇಖಕರು ಸಫಲರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

—ಎ. ಶಿವಕುಮಾರ್, ಮೈಸೂರು

ಕಲ್ಪನೆಯೇ ವಿನೂತನ

500 ವರ್ಷಗಳ ನಾಡಿನ ಹಾಗೂ ದೇಶದ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಏರಿಳಿತಗಳನ್ನು ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆಯೇ ಕಟ್ಟುತ್ತಾ ನಮ್ಮನ್ನು ಹಿಡಿದಿಟ್ಟಿದ್ದ 'ಮಹಾವೃಕ್ಷ' ಧಾರಾವಾಹಿ ಈ ವಾರ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಂಡಿದ್ದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಶೂನ್ಯಭಾವವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿದೆ.

—ವಿದ್ಯಾ ಶಿರಹಟ್ಟಿ, ಧಾರವಾಡ

ಸಂಗ್ರಹಯೋಗ್ಯ ಕಥನ

ಒಂದು ಮರ ತನ್ನ ಕಥೆಯೊಂದಿಗೆ ತನ್ನ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಈ ಧಾರಾವಾಹಿಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಿರುವ ಕಥೆಗಾರರ ನೈಪುಣ್ಯ ಮೆಚ್ಚುವಂತದ್ದು. ಇದನ್ನು ಓದಿದ ಮೇಲೆ ಯಾವ ದೊಡ್ಡ ಮರವನ್ನು ನೋಡಿದರೂ ಅದು ಏನೋ ಹೇಳುತ್ತಿರಬಹುದು ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ತೋಟದ ಒಂದು ಬದಿ ಅರಳಿ ಸಸಿಯನ್ನು ನೆಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಅದು ಮುಂದಿನ ಕಥೆ ಹೇಳಬಹುದೇನೋ?

—ಬಿ. ಶೋಭಾ ಅರಸ, ಅರಬೈಲು ತೆಕ್ಕಟ್ಟೆ

ಮಹಾವೃಕ್ಷ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಹುಟ್ಟಿಬರಲಿ

ಧಾರಾವಾಹಿ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ. ಮಹಾವೃಕ್ಷವು ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೋಪದಿಂದ ತಾನು ಬೆಳೆದು ಬಂದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದೊದಗಿದ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು, ಪಶುಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ಕೊಟ್ಟು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಉಪಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬೆಳೆದಿತ್ತು. ಆದರೆ ನಗರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ನಾಯಕರು ಮಾಡಿದ ಮೋಸಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾಯಿತು. ಕಡೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಅದರ ನೋವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರಚಲಿತ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು, ಹಾಗೂ ಮುಂದೆ ಬರುವ ಕಷ್ಟದ ದಿನಗಳನ್ನು ಲೇಖಕರು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟುವಂತೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

—ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ, ಕಂಚಾತಿ

ಪ್ರಯೋಗಶೀಲ ಕಥನ

ತಮ್ಮ ಅನಂತ ಅನುಭವದ ಸಾಧ್ಯತೆಯ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತಿ ಲೇಖಕರು 'ಮಹಾವೃಕ್ಷ' ಬೆಳೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಯೋಗಶೀಲತೆ ಮತ್ತು ಸಂಯಮಗಳು ಅವರ ದತ್ತ ಪ್ರತಿಭೆಗೆ ಗಟ್ಟಿ ಆಸರೆ ಒದಗಿಸಬಲ್ಲ ಪರಿಕರಗಳಾಗಿವೆ. ಕೊರೊನಾ ಸೋಂಕಿತನಾಗಿ ಕ್ವಾರಂಟೈನ್ ಆಗಿದ್ದ ದುಃಖಿತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ 'ಮಹಾವೃಕ್ಷ'ದ ಓದು ನನಗೆ ಬೇತೋಹಾರಿ ಅನಿಸಿತು.

—ವೈ.ಬಿ.ಎಚ್ ಜಯದೇವ್, ಬೆಂಗಳೂರು